

פרי קודש היולולים

לעילוי נשמת הגה"ח רבי יעקב שלום פריינד זצ"ל בהרה"ג ר' ישראל זצ"ל חתן הרה"ג ר' משה דוד סופר זצ"ל ומרת היצל ע"ה בת רבינו הגה"ק זצ"ל נלב"ע כ"ג ניסן תשס"ב תנצב"ה

פר' תזריע מצורע תשפ"ג

בס"ד, שנה ב', גליון מס' 59

מתורתו ומורשתו של רבינו הגה"ק הילל זצ"ל אברק"ק סאסרעגען זי"ע

פרשת תזריע מצורע

התורה ניתנה לישראל מפני המצוות שיש בעניני העולם הזה הגשמיים

אֲשֶׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר וּגְוִי

(ויקרא י"ב ב')

אולי גם הם יתעלו במדרגת הקדושה. השיב להם הקב"ה, כי אם לא תינתן התורה לאדם, כל הבריאה כולה אין לה תכלית.

נמצא שמה שקבלנו את התורה היא כי לולי מצוות התורה בענינים הגשמיים אין טעם לבריאת כל העולם, כגון אם אין מצוות כשרות המאכלים, כל המאכלים למה נבראו, וכן כל המצוות.

וזהו הענין שתורת האדם נתפרשה רק אחר "תורת בהמה חי' ועוף", היינו שהתורה ניתנה לאדם ולא למלאכים מפני "תורת בהמה חי' ועוף" היינו המצוות שיש בעניני עולם הזה הגשמיים. ורק לאדם יש שייכות באכילה ושתי' ושאר ענינים גשמיים ויכול לבחור לקיים מצוות התורה, לכן ניתנה לו התורה. (ח"א עמ' שכ"ג)

פ' רש"י (כשם המדרש) אמר ר' שמלאי כשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה חי' ועוף במעשה בראשית, כך תורתו נתפרשה אחר תורת בהמה חיה ועוף.

ויש לדקדק, מהו הענין שהקדים תורת בהמה חי' ועוף לתורת האדם, הרי גם "תורת בהמה חיה ועוף" היא "תורת האדם" שניתנה לאדם לקיימה, וכל התורה היא הדרכה ומצוות לאדם.

ונראה לפרש, דהנה אמרו חז"ל (שבת פ"ח ע"ב) כשעלה משה למרום לקבל את התורה, נתקנאו בו המלאכים איך הגיע למדרגה גבוהה כל כך שילוד אשה הנחות יגיע למעלה יותר מהם הרוחניים, ואמר להם הקב"ה שזה על ידי התורה. בקשו המלאכים שיתן להם את התורה,

על ידי ששומר את עצמו ממותרות ותאוות יצול מנגעים ויזכה לאריכות ימים

זֹאת תְּהִיָּה תּוֹרַת הַמְצָרֵעַ כִּיּוֹם טְהַרְתּוּ וּגְוִי

(ויקרא י"ד ב')

מדרש תנחומא פר' תזריע אות י"א), ולכן השומר עצמו מריבוי התאוות ומותרות ישמר ולא ינגע בנגעים. גם לא יקצרו ימיו כמו שכתב הרמב"ם (הל' דעות פ"ד הי"ט), עיי"ש.

וזהו סם החיים שהפיץ אותו רוכל באומרו "שומר פיו ולשונו" היינו ששומר את פיו ולשונו ממעדנים ותאוות ומותרות, ועל ידי זה "שומר מצרות נפשו" מצרעת נפשו - שלא ינגע בנגעים, וזהו גם "מי האיש החפץ חיים" ולא ח"ו קיצור ימים, "נצור לשונך מרע" מלרדוף אחרי תאוות האכילה והמותרות ובזכות "סור מרע ועשה טוב" זוכה לאריכות ימים. (ח"א עמ' ערה)

במדרש (ויקרא רבה ט"ז ב') הדא הוא דכתיב (תהילים ל"ד י"ג) "מי האיש החפץ חיים", מעשה ברוכל אחד שהיה מחזיר בעיירות שהיו סמוכות לציפורי והיה מכריז ואומר מאן בעי למזבן סם חיים וכו' הוציא לו ספר תהלים הראה לו פסוק "מי האיש החפץ חיים", מה כתיב בתרי' "נצור לשונך מרע וגו' סור מרע ועשה טוב וגו'".

בכלי יקר מפרש שהעיירות הסמוכות לציפורי היו נגועים בנגעים אשר על כן נקראה "ציפורי" על שם הציפורים שהיו זקוקים לטהרות, עיי"ש.

והנה הנגעים באים עקב רדיפת האדם אחרי תאוות והמותרות (עיין

ברכת מזל טוב

לצאצאי רבינו הגה"ק זצ"ל

הרה"ח ר' אהרן עבי בריסק הי"ו ולחתנו הרה"ח ר' יהוקאל זוייס הי"ו

לרגל אירוסיו הנכד - הבן, הבה"ח נחום מרדכי נ"ו עב"ג הכלה בת הרב משה הרשקוביץ - אשדוד

יהי רצון שיהא קשר של קיימא והזיווג יעלה יפה, ויזכו לרוות מכל יוצ"ח רב תענוג ונחת דקדושה לתפארת אבות, ויתקיים בהם "בגלל אבות תושיע בנים ותביא גאולה לבני בניהם", אמן.

"...ואולי אם המצא תמצא איזה דברי אגדה אשר ראוי לאמרם בשבילי, אולי אבנה גם אני בעבורכם..." (שם בהקדמה)

"וזאת באתי לרשום איזה ליקוטים למען ירוץ הקורא, ולאמר בשבילי איזה דבר בכל שבוע..." (קודש היולולים ח"א עמ' ז')

יומא דהילולא

ביום שני כ"ז ניסן, חל יום היארצייט של הרבנית מרת שרה פעסיל ע"ה בת מו"ה יעקב דב פעלדמאנן ע"ה,
א"ח רבינו הגה"ק זצ"ל. להלן נוסח המצבה בבית החיים שבסאסרענגען:

פ"נ

האשה הרבנית

אשת חיל עטרת בעלה, תפארת בניה ובני בניה
והדרת נשים צדקניות

מרת שרה פעסיל ז"ע

בת הנניד הצדיק מו"ה יעקב דוב הלוי ז"ל
ואלמנת הרב הגאון הצדיק מו"ה הילל זצוק"ל

שהיה אב"ד בעירנו יצ"ו

נפטרה ביום כ"ז ניסן תרס"ה לפ"ק

ת.נ.צ.ב.ה.

דברי התענוגים

מאת רבינו בנימין וואלף בן רבנו יואל זצ"ל רייכלס אב"ד שאפי, מח"ס "דברי התענוגים"

חותנו של רבינו הגה"ק הילל הזקן זצ"ל אב"ד אייבשיץ

הבשורה על נגעי בתים היא רק למי שלא חטא

'כי תבואו אל ארץ כנען ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם'

(ויקרא יד, לד)

כתוב, 'ובא הכהן וראה והנה פשה הנגע בבית וגו' ונתן את הבית'. הלא
אם תכלית נגעי הבתים היא מציאת האוצרות שהטמינו הכנענים, היה
לנתון מיד בראיית הנגע.

אך זה אינו, כיון שהצרעת באה כעונש על חטא, כמו שאמרו חז"ל
(ערכין טז), על שבעה דברים נגעים באים. והקב"ה הוא בעל הרחמים
ואינו פוגע בנפשות תחילה, אלא תחילה בבתים, ואם לא חזר בתשובה
בא על בגדים, ואח"כ על גופו (ויק"ר יז, ד), וכמו שכתב הרמב"ם (שם פט"ז
ה"י, ופיהמ"ש נגעים פ"ב מ"ה). ולפי זה הוצרכה התורה לכתוב דין נגעי
בתים, כי מטרתם היא להחזיר את החוטא בתשובה.

נמצא שנגעי בתים באים משתי סיבות. אם האדם לא חטא, הם
באים לטובה, כדי שימצא את האוצרות. ולחוטאים הם באים לרעה, כדי
להשיבם בתשובה. ולזה אמרה התורה, שלא יאמר 'נגע', שהוא מכוון
לרעה, אלא 'כנגע', כי עדיין הדבר עומד בספק, ולא ידוע אם הנגע הוא
לרעה או לטובה. וכל זה הוא דוקא בנגעי בתים, אבל בשאר נגעים ודאי
שהם באים רק מחמת חטא של איש חוטא, יש לומר 'נגע', זה הוא כוונת
הרמב"ם שכתב דין זה רק בנגעי בתים, וקל להבין.

וזהו פירוש המדרש, 'כי תבואו אל ארץ כנען ונתתי נגע צרעת בבית
ארץ אחוזתכם'. וקשה, מה בשורה היא להם. לזה אמר, "הדא הוא
דכתיב, 'אך טוב לישראל'", פירוש שנגעי הבתים הם לטובה, כדי
שימצאו את האוצרות. "יכול לכל" היא טובה, שנגעי בתים באים אך ורק
לתכלית מציאת האוצר ולעולם אינם כעונש, אם כן קשה, למה לא
ציותה התורה לנתון את הבית מיד בהגיע הנגע. "תלמוד לומר 'לברי
לכב', אלו שלבן ברי במצוות", עבורם היא טובה, אבל לחוטאים גם נגעי
הבתים באים כעונש, וקל להבין. ודברי פי חכם חן, ושפתותיו דובבות
בקבר. (מרפא לנפש דף כב.)

'כי תבואו אל ארץ כנען ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם'. דרשו
במדרש (ויק"ר יז, א), הדא הוא דכתיב (תהלים עג, א) 'אך טוב לישראל
אלקים לברי לבב'. יכול לכל, ת"ל 'לברי לבב', אלו שלבן ברי במצוות.

בתוך דרשותיו של מו"ח הרב הגאון [מו"ה רבי בנימין וואלף רייכליש]
זצלה"ה שמעתי מפיו הקדוש לכאר את המדרש, בהקדים דברי
הרמב"ם (פי"ד מהלכות טומאת צרעת ה"ד), כשייראה נגע בבית, אפילו חכם
שיודע ודאי שזה נגע, לא יגזור ויאמר נגע נראה לי בבית, אלא אומר לכהן
'כנגע נראה לי בבית'. ומקור דבריו במשנה מסכת נגעים (פ"ב מ"ה),
והתוספות יו"ט שם הביא כמה טעמים לדין זה. וסיים וז"ל, ולכל
הטעמים נראה לי, שבכל הנגעים הדין כך, שלא יאמר 'נגע' עד שיטמאנו
הכהן. ואפילו אם תמצוי לומר, דאין הדין הזה אלא בנגעי בתים, וכן
הרמב"ם לא כתב שיהא נוהג גם בשאר הנגעים. יש לומר, דנגעי בתים
הואיל וקודמין בזמן כדלקמן [- כמובא להלן מדברי הרמב"ם], לכך הקפידה
התורה ביותר. משא"כ בשכבר בא עליו נגע הבית, כשאח"כ בא עליו נגע
בגדיו וכן גופו, שוב לא הקפידה בכך, עכ"ל.

ומורי חמי החסיד זצ"ל אמר טעם אחר, מדוע כתב הרמב"ם דין זה
רק בנגעי בתים. דהנה איתא במדרש (ויק"ר יז, א), תני רבי חייא, וכי בשורה
היא להם שנגעים באים עליהם. תני רבי שמעון בן יוחאי, כיון ששמעו
כנענים שישראל באים עליהם עמדו והטמינו ממונם בבתים ובשדות.
אמר הקב"ה, אני הבטחתי לאבותיהם שאני מכניס את בניהם לארץ
מלאה כל טוב, שנאמר 'ובתים מלאים כל טוב'. מה הקב"ה עושה, מגרה
נגעים בביתו והוא סותרו ומצא בו סימא [- אוצר], עכ"ל המדרש.

והנה לפי זה קשה, למה אמרה תורה, 'ואם בוא יבוא הכהן וראה והנה
לא פשה הנגע בבית וגו' וטיהר הכהן את הבית'. וכן אם פשה בראשון
וחילצו את האבנים, אם לא חזר הנגע, הבית טהור. רק בפעם השלישית

לקבלת הגליון בעז"ה מידי שבוע, וכן לקבלת גליונות קודמים, להנצחה והודעה על שמחה

נא לשלוח לכתובת: info@Kodesh-Hilulim.com

כמו"כ כל מי שיכול להעשיר ברעיונות ומאמרים וכדו' למטרות הגליון נא לשלוח לכתובת הנ"ל.